

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 903. Causæ sufficientes dispensandi in votis quænam sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

existimant esse legitimam causam dispensandi, quæ tamen à parte rei non fuit, valere dispensationem, nec dispensatum teneri, deprehensâ nullitate causæ, redire ad suum votum, satis probabiliter tenent Less. *L. 2. c. 40. n. 119.* Sanch. *l. c. L. 4. c. 44. n. 10.* ex ea ratione, quòd videatur æquitati consonum ad sedandos scrupulos, & pacandas conscientias, rectamque Ecclesiæ gubernationem, ut Deus remissionem suo nomine bona fide factam approbet, & confirmet. contrarium tamen veriùs censente Castrop. *l. c. n. 4.* ob rationem directè contrariam, nimirum id non esse necessarium ad sedandas conscientias, sed sufficiat ad hoc, quod præsumatur justa causa, quoties dispensatio conceditur ex causa, quæ creditur legitima, imò ex causa, quæ dubia est, quâ præsumptione stante dispensatus sit tutus. quòd verò detecta nullitate causæ dispensationis, id non requiritur ad rectam Ecclesiæ gubernationem, neque ad sedandas conscientias expediat, sed potiùs expediat contrarium, ne Deus censetur favere errori. Dicitur quartò: *ab habente spiritualem jurisdictionem in votentem.* quia hæc relaxatio, seu dispensatio est actus jurisdictionis ecclesiasticæ spiritualis à Christo concessæ Petro, ejusque successoribus, Matth. 16. illis verbis: quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis. quæ verba propter generalitatem suam extendunt SS. PP. non tantùm ad vincula culpæ, & pœnæ, sed ad quodcumque vinculum, quale est voti, & juramenti, quod quandoque ad salutem animarum, rectamque Ecclesiæ gubernationem convenit solvi, neque hæc potestas dispensandi est potestas Ordinis; cum nullus Ordo ad hoc ministerium sit deputatus: sed jurisdictionis externæ spiritualis ecclesiasticæ, adeoque non competit nisi personis ecclesiasticis habentibus subditos, eosdemque gubernantibus, ita Less. *l. c. n. 114. & 115.* Sanch. *L. 4. Sum. c. 37. à n. 16.* Ponc. *de mat. L. 8. c. 4. à n. 3.* Castrop. *n. 2.*

Quæst. 903. Causæ sufficientes ad dispensationem quænam sint?

Resp. Primò in genere: sunt eæ, quæ obstant executioni voti; cum enim obligatio exequendi votum cedere debeat in honorem DEI, & utilitatem votentis, censendus non est illius remissioni Deus consentire, nisi adsit causa hanc obligationem impediens, ut cum D. Thom. *l. c.* & communi Castrop. *l. c. n. 5.* sumuntur autem hæc causæ partim ex modo votendi; quia emissum temerè sine sufficiente deliberatione, & voluntario. partim ex materia voti non placente Deo. Sic itaque quod attinet modum votendi causam sufficientem dispensandi præbet defectus maturæ deliberationis, & plenæ libertatis, undecumque is oritur, Sanch. *l. c. c. 45. n. 29.* relatis pluribus aliis, Castrop. *l. c. n. 7.* an verò dum in observatione voti emissi temerè, & sine sufficiente deliberatione non sentitur gravis difficultas, neque præbetur periculum violandi illud, quod utrumque aliàs ex tali indeliberatione oriri solet, talis defectus deliberationis, & inde secutæ plenæ libertatis sit adhuc causa sufficiens dispensandi, non ita convenit inter AA. negant Valent. 2. 2. *d. 6. q. 6. p. 7. in fine.* Suar. *L. 6. de voto c. 17. n. 14.* dum ita expressè ait: licet votum fuerit temerè factum, si tamen non nocet, sed potiùs utile invenitur, non erit illa sufficiens causa tollendi votum, estque ratio hujus lenitentiæ, quòd cessante gravi difficultate exequendi, & periculo violandi illud, *R. P. Lehr. jur. Can. Lib. III.*

nulla adsit causa obstandi illius executioni. affirmant è contra, esse adhuc sufficientem causam non obstante illa facilitate in servando voto, & carentia periculi violationis. Castrop. *l. c.* citatis pluribus aliis ex ea ratione, quòd DD. æquè pro sufficiente causa assignent facilitatem in votendo, & perfectæ libertatis defectu, ac assignant difficultatem in exequendo voto, & periculum violationis, quòdque per se defectus ille libertatis obstat, dum votum emittitur, etsi postea non obstat, cum hoc sit per accidens. quamvis Castrop. *l. c.* cum Suar. *l. c. n. 8.* Sanch. *l. c. n. 28.* notent defectum plenæ libertatis non semper, sed rarò præbere causam ad absolutè relaxandum votum absque ulla commutatione, ac proinde prudentis arbitrio spectatâ voti gravitate, & causâ, ex qua oriatur ille defectus libertatis, desuper judicandum. unde

2. Resp. Secundò in specie: in voto emissio in pupillari ætate ob defectum plenæ libertatis à jure præsumptum, dispensari potest absque ulla commutatione: præsumendum enim est de benignitate divina non tam rigidè obligationem in tenera ætate susceptam ab eo acceptatam, quin Pontifici, aliisque Prælati remiserit illius liberam solutionem. Castrop. *l. c. n. 8.* cum Sanch. *l. c. n. 30.* his non obstante, ut iidem, quòd Papa *in c. 2. h. r.* in voto peregrinationis Hierosolymitanæ emissio à constituto in tenera ætate dispensaverit impositâ gravi commutatione; cum id fecerit non ex necessitate, sed ex convenientia, ne videretur recedere à stylo tunc usitato admittendi commutationem. sic metus mortis incussus ad extorquendum votum, adeoque injustus, etiam levis causam sufficientem præbet integrè dispensandi, ut tradit Sanch. *l. c. n. 32.* Castrop. *n. 9.* conceptus tamen ex infirmitate, naufragio aliave causa ad extorquendum votum non apposita, regulariter non est causa sufficiens dispensandi, nisi aliquando ob nimium affectum vitam conservandi, vel etiam irâ, tristitiâ, aliave passione concitatus votens in votendo fuerit præceptus, in quo tamen casu opus esse aliquâ commutatione censet Castrop. *l. c.* Item error circa causam impulsivam, ejusve cessationem, quia minuit voluntarium, est causa dispensandi, non quidem absolutè, sed additâ commutatione aliqua. Sanch. *cit. c. 45. n. 33. & 34.* Castrop. *n. 10.* Arg. 1. *magna h. r.* Item dubium de intentione sese obligandi, saltem admixta commutatione. Sanch. *n. 39.* Castrop. *n. 11.*

3. Resp. Tertio: causæ sufficientes dispensandi desumptæ ex materia voti, sunt ferè sequentes. prima, si votum spectata communi hominum fragilitate, vel speciali dispositione votentis, sit occasio facilis ruinæ, v. g. votum nunquam peccandi mortaliter, non petendi debitum in conjugatis Sanch. *c. 45. n. 40.* Less. *l. c. c. 8. n. 5.* Castrop. *n. 12.* secunda gravis in exequendo voto difficultas non satis prævisa, quia in eo casu executio non est satis voluntaria, adjunctumque est periculum violandi votum, Suar. *l. c. c. 17. n. 12.* Sanch. *de mat. L. 8. d. 20. n. 18. & 22.* Castrop. *n. 13.* Tertio dubium, num votum sit impeditivum majoris boni; cum stante hoc dubio, incertum, num votum sit gratum DEO. Suar. *l. c. n. 10.* Sanch. *L. 4. Sum. c. 35. n. 36. & 37.* Castrop. *n. 14.* Idem dicentes, si ex dispensatione speraretur etiam sub dubio major votentis utilitas. Quartò impeditio boni communis, ut si judicaretur matrimonium expedire ad sedandam discordiam, stabilendamque pacem alicujus provincie, vel civitatis, possit

posset cum adstricto voto castitatis, vel religionis dispensari, ut ineat matrimonium. Suar. n. 13. Sanch. *L. 4. sum. c. 45. n. 49.* Laym. *l. c.* Castrop. n. 15. Quintò damnum propriæ domûs, vel familiæ; ut dum vovens peregrinationem timet ex sua absentia grave damnum, Suar. Sanch. *LL. cit.* ob conservandam verò illustrem familiam posse quidem dispensari in voto castitatis, & religionis, quia cedit in specialem Ecclesiæ honorem, & protectionem nobilium familiarum conservatio; sed admixta aliqua commutatione, ait cum Sanch. n. 51. Castrop. n. 16. quin & rarò quamlibet ex prædictis causis sufficientem esse, ut integrè & absolute dispensetur, sed miscendam aliquam commutationem, præsertim dum votum grave est, & perpetuum, v. g. castitatis, religionis, peregrinationis Romanæ; cum votum quo gravius, & excellentius est, eò graviorem causam requirat, notat cum Suar. n. 14. Sanch. n. 52. Laym. *l. c.* Castrop. n. 17. quòd si tamen causa aliqua arbitrio prudentis præsumatur sufficiens ad integrè dispensandum, securè posse procedi, ne aliàs si certitudo expectanda, rarò vel nunquam dispensatio concedi posset, & omnia scrupulis paterent; dum vix sufficientia, & certitudo causæ cognoscatur, ait Castrop. *l. c.*

Quæst. 104. Quinam habeant potestatem ordinariam dispensandi in votis.

1. **R**Esp. Omnes Prælati jurisdictionem Episcopalem, vel quasi talem habentes respectu suorum subditorum dispensare possunt potestate ordinaria in eorum votis, exceptis iis, quæ sunt specialiter reservata Papæ; quia sic convenit rectæ gubernationi Ecclesiæ. est communis, & sumitur ex *c. 1. h. t.* Tales proinde sunt Episcopi, Capitulum sede vacante, Legati à latere in suis provinciis, Abbates habentes propriam Diocæsim, Prælati regulares exempti, & ut addit Castrop. *l. c. p. 10.* Summi Pontificis pœnitentiarius, non verò parochus, quia non habet jurisdictionem in foro externo ad dispensandum in votis requisitam, licèt in absentia Episcopi ex recepta consuetudine dispensare possit in legibus jejuniarum, & festorum, ut Suar. *l. c. c. 10.* per totum. Castrop. *l. c.* num tamen in votis suorum Coepiscoporum, seu suffraganeorum dispensare possit Archi-Episcopus, seu Metropolitanus, dubitatur, eò quòd huic illi propriè subjecti non sint, quòd ad spirituale regimen personarum suarum, sed solùm in quibusdam actibus pertinentibus ad externam gubernationem Ecclesiæ suarum, cujus contrarium saltem ex jure probari non posse, ac proinde consulendam consuetudinem, ait Suar. *l. c. c. 11. n. 3.* Et quamvis DD. plures concedant Archi-Episcopo hanc potestatem dispensandi etiam extra tempus, quo suffraganeorum dioceses visitant, nequaquam tamen id ei, etiam dum actu visitat, concedendum tenet Sanch. *l. c. c. 38. n. 14.* eò quòd præter illa, quæ speciali jure ei concessa, nullibi dicta potestas isto tempore dispensandi in istis ei concessa reperitur, sed solùm potestas absolvendi à peccatis.

2. Quod attinet ad Novitios, posse Episcopum (intellige in cujus diocesi in præsentem resident, ut probabilis Castrop. *l. c. n. 2.* cum Sanch. & Bonac. eò quòd ingredientibus religionem cum animo ibi perpetuò manendi, quantum est ex se, acquirant verum ac proprium domicilium) cum illis dispensare in votis, cum, utpote necdum religiosi, ab ejus jurisdictione plene exempti non sint, cum communi defendunt Suar. *l. c. n. 9.* Sanch. *l. c. 39. n. 18.*

Bonac. *d. 4. q. 2. p. 7. n. 28.* & alii quos citat, & sequitur Castrop. *l. c.* Posse quoque cum Novitiis non secus, ac cum professis dispensare eorum Prælatos regulares contra Suar. *l. c.* Azor. *p. 1. L. 11. c. 19. n. 21.* Sayr. *in clav. reg. L. 6. c. 11. n. 92.* probabilis sentire videntur Castrop. n. 3. & quos citat Sylv. *v. Dispensatio q. 14. d. 1.* Henriq. *L. 7. de indulgent. c. 22. n. 7.* Rodriq. *Tom. 1. qq. regul. q. 25. n. 3.* Less. *l. c. n. 133.* Bonac. *l. c. n. 27.* Sanch. n. 13. ex ea ratione, quòd et si eorum Prælati non habeant in eos potestatem dominativam, habeant tamen potestatem jurisdictionis ad integrè eos in suis actibus regendos, ex favore religionis à Pontifice provenientium, neque inconveniens est, novitium à pluribus posse obtinere hoc beneficium dispensationis. Dixi: exceptis votis reservatis. unde sit

Quæst. 905. An & quæ sint vota reservata Papæ, & in quibus casibus ab iis adhuc dispensari possit Episcopus, aut etiam regularis.

1. **R**Esp. Ad primum; Papa tanquam supremo capiti Ecclesiæ subordinata est illa potestas dispensandi Episcoporum, isque illam in actu secundo restringere potest, & actu restrinxit. Vota autem specialiter ei reservata sunt quinque, nimirum castitatis, religionis, peregrinationis Hierosolymitanæ, Romanæ & Compostellanæ ad S. Jacobum, prout sumitur ex *Extrav. etsi dominici. c. 2. de pœnit. & remiss.* Præter quæ vota quinque, et si non dentur alia, ut videre est apud Castrop. *l. c. n. 5.* eorum tamen reservatio, quia præjudiciali juri ordinario Episcoporum, adeoque odiosa, strictè est intelligenda; nimirum de votis his propriè dictis, perfectis, absolutis, determinatis, & quidem quòd ad substantiam, non item quoad qualitates vel circumstantias eorum. Reiffenst. *h. t. n. 28.* sic itaque votum reservatum non est, dum quis promittit perpetuam castitatem B. Virgini, vel alicui Sancto, sine reflexione se obligandi Deo; secus si voveret Deo specialiter in honorem B. M. Virginis. Reiffenst. n. 29. citans Gobat. *de votis, c. 1. n. 21.* Item votum tale ex metu, etiam levi injustè incusso emissum, utpote imperfectum; tum quia principaliter non emissum amore virtutis, & obsequii divini; tum quia Pontifex non censetur per reservationes suas fovere iniquitatem, & injuriam illatam aliis, Sanch. *l. c. c. 40. n. 30.* Laym. *l. c. n. 10.* Nav. *c. 12. n. 59.* & alii, quos citat, & sequitur Reiffenst. n. 30. Item vota ista emissà sub pœna, v. g. si iterum fornicatus fuero, voveo religionem; quia & illa non sunt perfecta omnino. Laym. *cit. c. 8. n. 9.* Reiffenst. n. 31. citatis aliis. reservata tamen essent, si quis commissio jam crimine sic voveret, v. g. quia jam toties fornicatus fui, voveo religionem. Vota quoque conditionata de futuro v. g. voveo perpetuam castitatem, si sanitati restituar, nondum impletà conditione, non esse reservata, sentiunt plerique. quin & impleta jam conditione, non esse reservata, eò quòd sint imperfecta, dum principaliter non amore virtutis, & obsequii præstandi Deo, sed desiderio obtinendi, aut declinandi aliquid emittuntur juxta probabilem, & in praxi tutam cam Sanch. Gomez. Sporer & alii à se citatis censet Reiffenst. *h. t. n. 33.* Westn. *h. t. n. 73.* Contrarium cum communiori sententibus apud illum Laym. *l. c. n. 10.* & aliis, eò quòd votum conditionatum, uti & alius quivis contractus, impletà condi-